

Asia: VN/16052/2021

## Kulttuurin tulevaisuustyöryhmän raportti

### Lausunnonantajan lausunto

**Miten työryhmän raportti onnistuu sanoittamaan ja viestimään kulttuurialan tilannetta ja kehittämishaasteita alan jälleenrakennuksen ja vahvistamisen tarve huomioiden?**

Dokumenttielokuvantekijöiden yhdistys Dokumenttikilta ry kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Raportti kuvaa nykyistä tilannetta, nostaa keskeisiä tavoitteita ja listaa vaikuttavia toimenpiteitä erittäin pätevästi.

Lisähuomio: Suomenkielistä kulttuuria voivat luoda vain suomalaiset. Maa, jolla ei ole rikasta ja omintakeista kulttuuria, ei kiinnosta myöskään ulkomaita. Ei ulkomaisia osaajia, sijoittajia, ostajia tai matkailijoita.

Olemme iloisia, että raportissa on huomioitu elokuva-alan tukien vaikutus yhteiskunnalle.

**Mitkä raportin toimenpide-esityksistä ovat mielestänne kaikkein tärkeimmät ja kiireellisimmät toteuttaa (max 5)?**

Tärkein toimenpide-esitys on tämä: "Taiteen ja kulttuurin rahoitus nostetaan valtion talousarviossa yhteen prosenttiin kaikista talousarvion menoista vuoteen 2027 mennessä."

Toisena keskeisenä toimenpiteenä nostamme sen, että freelancereiden työskentelyolosuhteisiin tehdään tarvittavia rakenteellisia muutoksia: "Palkkatyön, yrittäjyyden ja muiden tulomuotojen yhteensovittamista helpotetaan. Sivu- ja päätoimisen yrittäjyyden käsitteet selkeytetään.

Freelancertyön erityispiirteitten tunnistamista ja osaamista vahvistetaan työvoimahallinnon ohjeistuksissa, tulkinnoissa ja ratkaisukäytännöissä.”

Myös nämä toimenpiteet ovat tervetulleita ja potentiaalisesti vaikuttavia uudistuksia:

“Yksityisiä henkilöitä koskeva yksityisten lahjoitusten verovähennysoikeus laajennetaan tieteestä taiteeseen. Verohallinnon nimeämää lahjoitusten saajien listaa laajennetaan kattamaan kaikki vakiintuneet ja taiteellisesti korkeatasoista toimintaa harjoittavat yhteisöt.”

“Selvitetään kokeilun tekemistä taiteilijapalkasta nykyisen apurahajärjestelmän rinnalla toimivana mallina.”

**Miten voidaan mielestänne vaikuttaa siihen, että työryhmän viestit tulevat huomioiduiksi ja esitykset toteutetuiksi mahdollisimman hyvin seuraavalla hallituskaudella?**

Lobbaamalla hallitusneuvottelijoita jo ennen vaaleja eli käytännössä vaikuttamalla vaalikeskustelujen agendaan ja vaalikoneiden kysymyksiin sekä suoraan puolueiden hallitusneuvottelijoihin.

Av-alan kasvusopimusmallia voidaan haluttaessa hyödyntää myös koko kulttuurialalla.

## Lukukohtaiset kommentit

**Luku 1: Annamme kulttuurillemme sille kuuluvan arvostuksen.**

**Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Yleisenä huomiona raportissa voisi olla määritelty mitä tarkoitetaan sisältyvän kulttuurialaan / luoviin aloihin sekä avattu, että “av” tarkoittaa “audiovisuaalista”.

**Luku 2: Kasvatamme hyvinvointiamme investoimalla kulttuuriin.**

**Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Miten kunnat sitoutetaan satsaamaan kulttuuriin?

**Luku 3: Tuemme tekijöitä ja vahvistamme samalla talouttamme.**

**Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

“Toteutetaan AVMS-direktiiviin sisältyvä mahdollisuus velvoittaa av-sisältöjen välittäjät osallistumaan kotimaisen av-tuotannon rahoitukseen.” → Kohtaan voisi sisällyttää linkin, josta lukija voi selvittää itselleen mikä AVMS direktiivi on ja mikä sen merkitys kotimaiselle audiovisuaaliselle alalle voi olla. Av-alan kannalta on olennaista, että sitä kautta saatavat lisävarat jataan tavalla, joka hyödyttää alan toimijoita laajasti.

Olisi hienoa, jos tähän haasteeseen vaikuttaminen näkyisi toimenpiteissä selvemmin:

“Alalle ovat leimallisia pienet yritykset, joille normaalin elinkeinopolitiikan tuki- ja rahoitusmuodot eivät sovellu. Näiden yrittäjien kyky ja resurssit löytää itselle soveltuvia rahoituslähteitä ja palveluita ovat rajalliset. Kulttuurialan ulkopuolella ei puolestaan tunneta riittävästi alan luonnetta, ansaintalogiikkaa ja markkinoita, eikä siksi osata tukea alaa oikeilla tavoilla.

**Luku 4: Teemme tarvittavat rakenteelliset uudistukset freelancereiden työskentelyolosuhteiden parantamiseksi.**

**Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Yrityksen perustamisen tulisi olla joustavampaa mm. siten, että ei menetä työttömyysturvaa.

Voitaisiin pyrkiä tunnistamaan paremmin erilaiset yritysmuodot, joiden tavoite on voiton tuottamisen sijaan kulttuurin tuottaminen (vrt. yhteiskunnalliset yritykset).

**Luku 5: Tarjoamme kaikille suomalaisille tasavertaiset mahdollisuudet nauttia kulttuurista.**

**Mahdolliset huomionne lukuun ja sen toimenpide-esityksiin.**

Kulttuurihyvinvointinäkökulman lisäksi raportissa olisi hyvä tuoda esille, että kulttuurilla on myös kunnissa merkittävä vetovoimavaikutus, minkä vuoksi siihen kannattaa satsata. Kun tuotetaan monipuolisesti luovia toimintoja, luodaan samalla kierre, joka tuottaa monenlaisia kerrannaisvaikutuksia. Keksitään uusia ideoita, luodaan yritystoimintaa, työllistetään paitsi oman, myös liitännäisalojen työntekijöitä, kasvatetaan kauppaa, luodaan alueen imagoa ja vahvistetaan kotiseuturakkautta.

Miten varmistetaan riittävä kulttuurialan osaaminen kunnissa, jos kunnille tulee paljon vastuuta?

Idea eurooppalaisesta kulttuurigaalasta ei tunnu riittävän vaikuttavalta toimenpiteeltä suhteessa toteutuksen vaatimiin resursseihin.

Kultanen Sanna  
Dokumenttikilta ry